

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 15 juli 2021

Onderwerp: Nota en verordening sociale activatie en herstel

Geacht College,

Op 1 juli ontving de Participatieraad bericht dat de gemeente gewerkt heeft aan een verordening Sociale activatie en herstel. Diezelfde week werd de verordening vastgesteld door het college. Als adviesorgaan van het college betreuren we dat we niet eerder op de hoogte zijn gebracht van dit onderwerp. Hierdoor konden we het college niet voorzien van een advies vanuit een breed inwonersperspectief.

Desondanks wil de gemeente graag advies aanvragen zodat zij dit bij de raadsstukken kunnen voegen. Hieraan geven we gehoor. Doordat de Participatieraad niet in het voortraject is meegenomen en niet op de hoogte was van deze verordening hebben we nauwelijks de tijd gehad inwoners te raadplegen betreffende dit onderwerp.

We zijn verheugd dat zowel de Seniorenraad als Toegankelijk Zwolle op 12 juli samen met ons de stukken hebben besproken. Aan de hand daarvan is dit advies opgesteld. Door de korte voorbereidingsperiode én de vakantietijd wijkt de kwaliteit van ons advies mogelijk af van de kwaliteit waarnaar wij streven. Wij stellen het zeer op prijs wanneer adviezen niet vlak voor of tijdens de vakantieperiode worden aangevraagd.

U schrijft op pagina 4 van de beleidsnota 'sociale activatie en herstel' dat sociale activatie en herstel bijdraagt aan opgaves, afkomstig uit de beleidsnota Spoor 1 Hervormingsagenda: Sterke sociale basis van 11 mei 2021. In de nota wordt aangegeven dat deze tot stand is gekomen in samenspraak met de betrokkenen uit de doelgroep. De Participatieraad is betrokken geweest bij de 'gesprekstafels sociale basis' maar niet bij de vaststelling van de uiteindelijke nota. Dit laatste betreuren wij.

Beleidsnota 'sociale activatie en herstel'

Begeleiding en ondersteuning

De Participatieraad is met u van mening dat het goed is dat de ondersteuning gericht is op de toeleiding naar en begeleiding van activiteiten alsook op competentievergroting van vrijwilligers en organisaties en het herontdekken van interesses en vaardigheden. De Participatieraad adviseert u om inwoners ondersteuning op maat te bieden bij begeleiding naar werk of studie

indien mogelijk. Zinvol bezig zijn en een toekomst hebben is voor veel inwoners essentieel. Begeleiding en ondersteuning door een Jobcoach kan daarbij zeer helpend zijn.

Ambities

Op pagina 3 van de beleidsnota sociale activatie en herstel geeft u aan dat u met deze nota werkt aan ambitie 1 en 3. 1; inwoners hebben sociale contacten en daginvulling, en ambitie 3; inwoners hebben gelijke kansen op een zelfredzaam leven. Onze mening is dat ook ambitie 2 'inwoners zijn vitaal en gezond' hierbij hoort.

Autonomie

U schrijft op pagina 4 dat inwoners gelijke kansen hebben op een zelfredzaam leven. De Participatieraad is van mening dat mensen niet altijd volledig dezelfde kansen zullen krijgen, bijvoorbeeld vanwege beperkingen of vaardigheden. We adviseren om dit te wijzigen in 'inwoners hebben autonomie', waaruit blijkt dat zij zelf beslissen welke hulp of ondersteuning zij inzetten om een zo zelfredzaam mogelijk leven te leiden.

Inwoners centraal

U schrijft op pagina 5 dat u de vraag van inwoners centraal wilt stellen. De Participatieraad onderschrijft dit van harte. We adviseren u concreet te beschrijven op welke wijze hier in de praktijk uitvoering aan gegeven wordt.

Stigma en inclusie

De nota gaat uit van inclusie en u geeft aan stigma te willen voorkomen. Toch spreekt u op pagina 6 in doelgroepen en geeft u door de gehele nota voorbeelden die stigmatiserend kunnen zijn. Wij adviseren u de nota te screenen op stigmatiserende voorbeelden. Daarnaast adviseren we om onder het kopje '*doelgroepen*' de punten '*door een fysieke- of psychische oorzaak in een periode van herstel zitten en opnieuw moeten ontdekken wat ze wel of niet kunnen*', en '*een psychische kwetsbaarheid hebben, gedragsproblematiek, niet-aangeboren hersenletsel (NAH), autisme of een licht verstandelijke beperking*' te verwijderen en de zin '*moeite hebben om geheel zelfstandig tot betekenisvolle sociale contacten en daginvulling te komen*' te laten staan. Deze laatste zin vat volgens ons voldoende samen voor wie deze nota geschreven is. Daarmee laat u zien dat het voor iedereen bedoeld is en wordt de nota meer inclusief.

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

U beschrijft uw ambities met betrekking tot spoor 2 van de Hervormingsagenda 'Van beschermd wonen naar beschermd thuis'. De Participatieraad adviseert om daarbij ook te letten op toegankelijkheid, zowel fysiek als digitaal zodat inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Daarnaast adviseren we om de nota te screenen op negatieve beeldvorming. U schrijft dat het belangrijk is om in te zetten op verdraagzaamheid tussen kwetsbare en andere inwoners en op het tegengaan van stigmatisering. We zouden verdraagzaamheid graag gewijzigd zien in wederzijds begrip tussen inwoners.

Maatwerkvoorzieningen

U schrijft op pagina 7 dat inwoners - indien het SWT daar noodzaak toe ziet – naast de voorzieningen die u beschrijft, ook nog de benodigde maatwerkvoorzieningen en aanvullende zorg kunnen ontvangen als dit nodig is. De Participatieraad is blij dat u maatwerk aanbiedt. We

adviseren u wel om de woorden '*indien het SWT daar noodzaak toe ziet*' te verwijderen. Dit is een subjectieve beschrijving. Wie bepaalt wanneer dit noodzaak is? Uit ervaring van diverse inwoners blijkt dat de ene medewerker soms iets als een noodzaak ziet en een andere medewerker niet. We adviseren duidelijk te omschrijven wanneer iemand in aanmerking komt voor maatwerkvoorzieningen of aanvullende hulp zodat dit kan worden toegekend op basis van objectieve criteria.

U schrijft op pagina 10 dat indien er zwaardere ondersteuning nodig is, het SWT betrokken wordt om te beoordelen of er een indicatie nodig is voor individueel maatwerk. We adviseren om 'zwaardere ondersteuning' te wijzigen in maatwerk ondersteuning of aanvullende ondersteuning. Tevens adviseren wij om organisaties uit te dagen meer maatwerkactiviteiten aan te bieden. Daarnaast kunnen organisaties meer samenwerken en afstemmen zodat er nog meer wordt aangesloten bij de behoefte van inwoners.

Activiteiten op maat

Verder schrijft u op pagina 7 dat 'het organiseren van aparte activiteiten alleen nodig is om rekening te houden met specifieke kenmerken van de doelgroep. Vaak is alleen hulp bij de opstart nodig en kunnen deelnemers daarna zelf de activiteiten organiseren.' De Participatieraad maakt zich zorgen over de continuïteit van de activiteiten. We vinden het van groot belang dat continuïteit gewaarborgd blijft. Ook wanneer bijvoorbeeld vrijwilligers wegvallen.

Daarnaast adviseren we om 'aparte activiteit' te wijzigen in 'activiteit op maat'. Dit is minder stigmatiserend.

U schrijft op pagina 9 over verhogen van acceptatie van de doelgroep. Dat werkt twee kanten op. Zowel vraaggericht als aanbodgericht. Het is ook belangrijk dat inwoners weten dat niet altijd alles beschikbaar en mogelijk is.

Kennis en vaardigheden

De Participatieraad is met u van mening dat het essentieel is om kennis over de doelgroep bij vrijwilligers en professionals aan te bieden om het aanbod inclusiever te maken. Naast kennis adviseren we ook om in te zetten op communicatieve vaardigheden en bejegening.

Tevens adviseren we om vrijwilligers te trainen in preventie, vroegsignalering en verwijzen/inzicht in de sociale kaart en meldcodes dat indien aanvullende ondersteuning nodig is, een vrijwilliger iemand kan doorverwijzen of zaken kan signaleren.

Ervaringsdeskundigheid

U schrijft diverse keren over ervaringsdeskundigen. Wat is de positie van de ervaringsdeskundige? Wat verstaat u onder ervaringsdeskundigheid? Wij adviseren de positie van ervaringsdeskundigen te concretiseren en hierop beleid te maken.

Middelen benutten

Bij de bespreking van de Perspectiefnota bleek dat 1,4 miljoen aan Wmo-middelen ongebruikt is gelaten. Wij adviseren om de middelen die er zijn te benutten, organisaties uit te dagen gebruik te maken van de middelen en datgene wat ongebruikt is, indien dit is toegestaan, door te schuiven naar het volgende jaar. De Participatieraad vindt het zonde als deze middelen niet ten goede komen aan inwoners en teruggevorderd worden door het Rijk.

Verordening 'Sociale activatie en herstel'

Grensgebied

Op pagina 1 van de verordening 'Sociale activatie en herstel' schrijft u bij begripsbepaling dat u met 'inwoner' iemand bedoelt die woonachtig is in Zwolle. Soms wonen inwoners in een grensgebied. Wij adviseren u om ook regionaal te kijken en af te stemmen met andere gemeenten zodat de best mogelijke hulp aan inwoners geboden kan worden ook als zij (net niet) woonachtig zijn in Zwolle.

Right to challenge

U schrijft dat de subsidieontvanger een rechtspersoon dient te zijn en accommodaties in Zwolle heeft, dan wel gebruik kan maken van gemeentelijke en/of gesubsidieerde accommodaties én minimaal twee jaar ervaring heeft binnen Zwolle met de doelgroep. Daarmee sluit u spontane initiatieven uit. Ook het Right to Challenge, een recht dat in de Wmo is opgenomen wordt, hierdoor bemoeilijkt. Wij adviseren om de subsidieaanvraag toegankelijker te maken. Hierdoor krijgen meer partijen de mogelijkheid om gebruik te maken van subsidie, waardoor sociale activatie ons inziens wordt bevorderd. Kleinschalige initiatieven en vrijwilligersorganisaties zoals kerken en sportclubs kunnen zich inzetten voor sociale activatie. Het is belangrijk dat zij gemotiveerd worden om sociale activatie te bevorderen. Het lijkt ons niet de bedoeling dat alleen grote organisaties met professionals, juristen en grote afdelingen die deze aanvragen kunnen behandelen deel kunnen nemen.

Puntensysteem

U beoordeelt een subsidieaanvraag op basis van een puntensysteem. De Participatieraad begrijpt dat de gemeente een meetinstrument nodig heeft om de subsidieaanvraag te beoordelen. We adviseren objectieve en concrete indicatoren te beschrijven zodat met als doel willekeur te voorkomen.

Op pagina 3 schrijft u dat het college de bevoegdheid heeft van deze verdeling af te wijken als dit noodzakelijk blijkt te zijn voor het bereiken van de beoogde resultaten. Wij adviseren om concreet te beschrijven wanneer het college kan afwijken van deze verdeling.

De aanvraagtermijn voor de subsidie is kort. We adviseren om de aanvraagtermijn te verbreden.

Beslisnota college

Op pagina 3 van de beslisnota college schrijft u dat sociale activatie en herstel bestaat uit 1; Begeleiding en activiteiten, 2; Competentievergroting vrijwilligers en organisaties en 3; Herontdekken van interesses en vaardigheden. Wij adviseren om de inwoner centraal te zetten en te beginnen bij het herontdekken van interesses en vaardigheden, vervolgens begeleiding bij activiteiten en competentievergroting vrijwilligers en organisaties.

Financiën

De Participatieraad adviseert om subsidies voor meerdere jaren af te geven indien nodig. Vooral bij kleine initiatieven vinden we dit wenselijk. Het duurt soms een tijd voordat resultaat geboekt wordt. Een jaar is dan erg kort. Het is zonde van het geld en de energie om een project waar potentie in zit te stoppen, omdat er dan nog geen harde cijfers bekend zijn. Het mogelijk moeten stoppen met een project stimuleert en enthousiasmeert niet. Wij adviseren om starters en grote partijen niet op dezelfde manier te beoordelen. In de raadsbeslisnota schrijft u op pagina 3 dat

bestaande en nieuwe ondersteuningsvormen worden gewaarborgd. Wij zien dit graag in de andere stukken terug.

Communicatie

Het is belangrijk dat inwoners hierover worden ingelicht. Laagdrempelig en meertalig zodat ook niet-Nederlandse organisaties weten welke mogelijkheden er zijn. Daarnaast is het belangrijk dat er met regelmaat wordt gecommuniceerd en inwoners op de hoogte worden gehouden van ontwikkelingen. De Participatieraad adviseert een communicatieparagraaf toe te voegen zodat duidelijk is op welke wijze de gemeente over dit onderwerp communiceert.

Mocht ons advies aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Aljona Wertheim
Voorzitter Participatieraad Zwolle